

I S T O R I A

дрептълъи романъ.

(Ърпаре din Nr. тр.)

Штимъ къ жьрекопсълдїи дикъ де не ла темпїи лїи Августъ ераъ дшпърдїїи дн 2 школе де опїніи дїверсе: школа савїніанъ е прокълїанъ; штимъ маї диколо къ компїлѣторїи пандептелоръ аъ автїъ дела дшператълъ факълтате де а пѣта, ддрента, шї штерѣе контрадїнчїїїне: еї тотшїи нъ с'аъ хсатъ дн тóте де ачестъ факълтате, чї аъ сьсчептъ дн пандепте знеле септенде пропрїе челоръ дозе школе де пърерї опъсе: де ачї еаръш знеле печертѣе дн дрептъ. Дечї Жьстїніанъ спре а сьспрїте шї ачесте контрадїнчїїи шї а штерѣе дн кътъ с'ар пѣтѣ тóтъ печертѣе че маї domnia дн дрептъ, а емїсї 50 де децїсіи.

Ма прїи децїсіїїне ачесте ер' се стръмътаръ мълте масїме жьрїдїе, шї еле еръъ дн контрадїчере къ мълте леѣї дїи кодїчеле векїи Жьстїніанъ; аша еаръш дїченѣ а се сїмѣїи печертѣе зпоръ дїспъсечїїи. Афаръ де ачееа кодїчеле челъ векїи дїнеа мълте прїнчїїїне контрадїе челоръ адоптате дн пандепте. ба маї ераъ дн елъ шї знеле констїтѣчїїи, карї акъмъ девенїсеръ къ тотїлъ сьсперфїїе. Спре а вїндека ачесте неконвенїенде, дшператълъ венї ла іdea де а реформа кодїчеле, шї пѣта декътъ а шї демъндатъ лїи Требонїанъ шї ла алдїи патръ жьрекопсълдїи, а реведѣ кодїчеле, а'лъ emenda, шї а'лъ компъне де поъ дн modъ ка пóза едїчїїне се кьпрїндъ шї челе 50 Децїсіїи emanate нъ де мълтъ. Опълъ се фече, се пѣвлїкъ сьсптъ пѣмеле де Codex repetitae praelectionis шї се

дїтърї къ санкчїїнеа імперїале ла 16. Ноемвр. 534; е дшпърдїїтъ дн 12 кърдї, кърдїле дн тїтле, тїтлеле дн констїтѣчїїи, шї знеле дїи ачесте дн параграфї.

Аша Дїцестълъ сѣъ Pandептеле, інстїтѣчїїїне, шї кодїчеле репедїтеї прелепчїїи ераъ не ачестъ тїмълъ пърдїле констїтѣтїве але дрептълъи романъ.

Ма прѣкъмкъ е къ непътїндъ а реведѣ тóте касърїле контепдїверї, аша ера печесарїкка, се дн кьрєлъ тїмпълїи с'ар презента веръ знъ касъ асѣра кърї леѣеа дикъ таче, пентрѣ асепене касъ сь се емїтъ о детермїнчїїїне апосїтъ. Жьстїніанъ дикъ, дьпъ компїлчїїїнеа опърїлоръ че акъм ле мемораръшъ, а репнатъ мълдїи апї, шї аша авъ окасїїне е темпъ де а сьплїни манкапделе къ пóзе децїсіїи. Елъ шї етапъ знеле констїтѣчїїи пóзе кьпоскьте сьсптъ пѣме де Новеле, прїи карї се децїдеаъ касърїле че се презентаъ дїи кьндъ дн кьндъ е нъ ераъ дикъ контемплате дн леѣїле деѣїа пѣвлїкате.

Чеа маї mare парте дїи ачесте новеле аъ емїтъ дн лїмѣа грекъ, ма апої фьръ традъсе шї дн лїмѣа латїнъ, шї ашѣме а ажънсѣ пѣпъ ла пої о традъчїїїне де знъ аворе апонїмъ, каре а обсерватъ феделmente лїтера тестълїи, пентрѣ ачееа се шї пѣмеште аѣтентїкъ шї е кьпоскьтъ шї сьсптъ пѣме де версїїне вьлгатъ спре а о децїпде де традъчїїїнеа сѣъ компендїлъ лїи Жьлїанъ професоре дн Кнополе, каре нъ е лїтерале шї е кьпоскьтъ сьсптъ тїтлелъ де ерїтome novella gum.

Дар' се нъ кьфьндъшъ кьвѣнтълъ аѣтентїкъ къ аша пѣшїтеле аѣтентїче, карї нъ сьсптъ алъ

де кѣтъ нешто скърте естрапте дин версіонеа възгаты а повелелорѣ. Съ фимѣ днсе казді а да кредінцѣ ачесторѣ азтентиче, пентрѣ къ дн мѣлте локзрі еспрїмѣ аатѣ де че е ставерїтѣ дн повеле. Жѣстїніанѣ н'а промѣлгатѣ нїчі о колепчїзне де повеле; глосаторїї ле аѣ днпърцїтѣ дн 9 колепчїзнї, шї тотѣ колепчїзнеа дн тїтле, карї кѣпрїндѣ зна сѣѣ маї мѣлте повеле, тотѣ повела стѣ дн маї мѣлте капете, шї тотѣ каувлѣ е свѣднпърцїтѣ дн параграфї. Новелеле днкѣ фортѣ о парте констїтутївѣ а корпвлї де дрептѣлѣ романѣ. Скрїеторїї нѣ 'сѣ тоді де о пѣрере дн кѣтъ деспре нѣтерѣлѣ повелелорѣ еманате де Жѣстїніанѣ; пѣпѣ ла пої а ажпсѣ о колепчїзне де 168 повеле, днтре карї днсе сѣптѣ мѣлте констїтутївнї де але лѣ Жѣстїнѣ II. е Тїверїѣ II.

Дн фїне маї днсемпнѣмѣ къ афарѣ де ачѣстѣ масѣ де опзрі а маї еманатѣ Жѣстїніан 13 едіпте, карї днсе н'аѣ авзтѣ форцѣ де леце ценерале, чї нѣма дн рецїзнїле пентрѣ карї аѣ фостѣ пѣвлїкате.

Сѣ ведемѣ акѣмѣ опїнізнїле скрїеторїлорѣ деспре дрептѣлѣ Жѣстїніанѣ. Жѣдекѣдїле лорѣ деспре мерїтѣлѣ ачествї дрептѣ сѣптѣ дїверсе. Пентрѣ знїї е обїептѣлѣ челорѣ маї каде епкомїї, пентрѣ алцїї дн контрѣ обїептѣлѣ челорѣ маї ачербе акѣсѣчїзнї. Хейпечїѣ зїче, къ оуѣ маї азгѣстѣ, маї есчеленте, маї зтїле нѣ с'а арѣтагѣ днтре оменї, фїз къ вомѣ кѣзта ла авторе каре фѣ знѣлѣ днтре днперацїї чеї маї вїнемерїтацї, деветлндѣ Гоцїї, Вандалїї, Першїї е алте пѣчїзнї барваре, карї тентарѣ а рестѣрпаре фндментеле імперївлї де лецї; сѣѣ вомѣ консїдера скопѣлѣ, каре фѣ а редзче дрептѣлѣ ла портѣ черте е сѣкзре спре а штерце дїскрепанцеле шї а демїнхї форацїнеа (гледѣлѣ) іменѣ де лецї каре те кѣфѣндѣ е те цїнеа дн печертецѣ; сѣѣ вомѣ кѣзта фапта, къ жзрепрѣденца романѣ фѣ ачептатѣ нѣ нѣма дн тотѣ кѣпрїневлѣ імперївлї, чї шї аколо не знде днкѣ

нѣ стрѣбѣтсערѣ арїцеле ачїлеї romane, шї се консѣрвѣ дн кѣрсѣ де атѣте секле. Алцїї, кѣм зїшї, нѣ штїѣ афла алѣ дн дрептѣлѣ Жѣстїніанѣ се нѣ ерорї тарї е греї: каре акѣсѣ не Требонїанѣ де імноранцѣ е стѣпїдїтате; каре веде дн панденте лѣкзрїї контрарїе крештїніс-мѣлвї шї прїп ѣрмаре, зїкѣ еї, контрарїе жѣстѣдеї; каре днпѣтѣ лѣї Требонїанѣ, къ а преферїтѣ септенцеле жзреконсѣлїлорѣ стрїнї ла септенцеле ачелорѣ карї аѣ вїсѣтѣ дн темпѣлѣ репѣвлїчеї лїбере; каре арѣнкѣ шї зїче къ Требонїанѣ а фостѣ знѣ ошѣ аварѣ, каре вїндеа лецїле ка сѣ капете банї; каре акѣсѣ, імпѣтѣ шї арѣнкѣ лѣї Жѣстїніанѣ тотѣ асемене, маї адаогндѣ къ с'а лѣсатѣ а 'лѣ domina Teodora мѣїере - сеа одатѣ меретрїче, пентрѣ але кѣреї плѣчерї а сакрїфікатѣ а знѣорї шї дрептатеа.

Атарї шї алте асеменї акѣсѣчїзнї парте сѣпт фалсе, парте провинѣ дела скзрта ведере а челорѣ карї ле імацїнарѣ: къ опїнізнеа деспре імноранца лѣї Требонїанѣ о арѣнкѣ дн вентѣ парте днсамї фапта, парте консїдерѣчїзнеа е стїма къ каре се пѣрта Жѣстїніанѣ кѣтрѣ елѣ; апої се дн корпвлѣ дрептѣлѣ сѣптѣ знеле септенце пѣдїнѣ конформе къ прїнцїпїеле релецїзнїї крештїне, пентрѣ ачѣеа днкѣ нѣ е вїолатѣ дрептатеа, къ пѣте фї жѣстѣ чева фѣрѣ ка се фїз шї моралѣ; шї дѣкѣ Требонїанѣ преферї септенцеле ачелорѣ жзреконсѣлїї карї аѣ вїедзїтѣ сѣптѣ днперацїї, аста о фѣче пентрѣкѣ авеа де а компзнѣ о сїстемѣ де лецї адантатѣ ла черїнцеле пресенцї а ле імперївлї, шї аша ера печесарїѣ а консѣлата ачеї скрїеторї але кѣрорѣ опїнізнї се апропїаѣ маї таре ла модѣлѣ де а проведѣ індїценцеле де фацѣ; нечї нѣ се пѣте днкѣлпа Жѣстїніанѣ о мїнїстрѣлѣ сѣѣ де аварї е де преа таре кондеоченденцѣ, кѣндѣ ведемѣ къ лецїле адѣсе де еї атѣтѣ 'сѣ де конформе къ адеверѣтатеа.

Ма кѣндѣ дефендемѣ колепчїзнеа Жѣстїніанѣ, нѣ времѣ а сѣсцїнѣ къ ар фї есемтѣ де

оріче ероре. Vedemă дн еа, п'о пзтемă нега, о тотале манканцъ де ordine, чеваши обоксри-
лате продохъ парте дела промиситатеа ши парте
дела есчесива бривитате а кончептелорѣ. Ма
дефентялѣ принципале дн ачелѣ корпѣ де дрептѣ
свнтѣ контрадикциниле че ле трежѣ кѣ ведереа
Тревопианѣ орі чеіалалці компілторі; мѣлте дн
ачесте дефенте днсе, прекзтѣ ши алтеле се
потѣ днпзта пѣта Еманженсіорѣ, карі, центе
рѣде кѣм ераѣ, пѣ се приченеаѣ ла абривіатѣре
ши ле лѣаѣ дн днцелесѣ кѣ тотѣлѣ контраріѣ де
челѣ адевератѣ; мѣлте контрадикцини се ескарѣ
ши дн непациенца интерпретіорѣ, карі нештиндѣ
кѣм оѣ еспліче знеле паскри дн леді, мѣлларѣ
тестѣлѣ дѣпѣ капрїчіѣлѣ лорѣ ши 'лѣ алтерарѣ кѣ
тотѣлѣ, кѣшкѣндѣ прїп ачѣста плецї маї марї
ши маї перепараверї дадне де кѣтѣ челе че
воіаѣ а вїндекаре. Дар' орі ши кѣм, де кѣ-
тѣмѣ ла адевератѣлѣ мерїтѣ алѣ ачестеї леце-
лѣчїні, апої предѣлѣ еї прекзтпѣнеште дефен-
теле, ши пентрѣ ачесеа ачесте с'ар пѣтѣ ши
їерта. — (Ва зрта.)

ЪНЪ АКТЪ ВЕКІЪ ДИНЪ ДРИКАРІЪ.

(Дрмаре дн Нрѣлѣ тр.)

Д е п а р т. 3.

Треї велїці ворѣ фї оржндїці сѣ штіе сама
сѣмїеї чеї де обште а тóтеї келтзелї репѣлїчеї.
Ачештіа ворѣ арѣта сокотѣла пе тóте 3 лѣніле
челорѣ чїпчїспрезече, адекѣ кѣ джпшії днпре-
зпѣ, ши дн шесе дн шесе лѣпї ворѣ арѣта еар
чеї треї челорѣ чїпчїспрезече, требзїнда сѣмїеї
че фаче пентрѣ келтзелїле де обштіе але репѣ-
лїчеї. Атѣпчї ачешті чїпчїспрезече ворѣ оржндї
знѣ депзтатѣ, каре ва мерце ла дїванѣлѣ челѣ
де жосѣ, знде ворѣ фї дн фїеште че жѣдеці 3
депзтаці, каре, пентрѣ ачѣстѣ требзїнцѣ ворѣ фї
отржпші аколеа ши ва арѣта депзтатѣлѣ дїванѣ-
лѣї челѣ маре понтзрї сѣмїа чеа требзїнчоасѣ

репѣлїчеї, ши дѣпѣ черчетареа че ворѣ фаче
чїне днтр'ачеї депзтаці тотѣ че ва ава а зїче
асѣра сѣмїеї чеї черѣте днтокмаї кѣм се обїч-
пѣеште ши ла Енглїтера, царѣ слободѣ, вреднїкѣ
де а лѣа парардїмѣ дела джпса, атѣпчї ворѣ
балотарїці депзтації жѣдеціорѣ, ши дѣпѣ пѣмѣ-
рѣлѣ балзрїорѣ (?), дрептѣ че ворѣ кѣдеа челе
маї мѣлте аша ши се ва зрта; дечї прїїмін-
дѣсѣ де мѣлїмеа гласзрїорѣ сѣмїа чеа черѣтѣ,
пе локѣ се ва оржндї дн фїештече жѣдецѣ знѣ
депзтатѣ, тотѣ дн чеї треї трїмїші, ши днтрѣндѣ
днтр'алтѣ касѣ деосебїтѣ, че се ва пѣмї каса
оржндѣелорѣ, ши ворѣ пѣне сѣмїа чеа черѣтѣ
ши прїїмїтѣ дн жѣдецѣ, дѣпѣ оржндїсіела че ворѣ
фаче еї днтре джпшії, кѣпоскѣндѣ вїне стареа
жѣдеціорѣ де знде свнтѣ трїмїші, днсѣ се
ворѣ їскѣлї ши кѣтешї треї депзтаці дн дїдѣла
оржндїсіелеї жѣдецѣлї лорѣ, ши аша се ворѣ да
тóте дїдѣлїле ачесте депзтатѣлї челѣї дела дї-
ванѣлѣ челѣ маре, каре ва сїргзї сѣ ле трїметѣ
ла време прїп жѣдеце, пе ла комїсарїї чеї
оржндїції пентрѣ ачѣста, каре прїїмїндѣ дїдѣла,
ши ворѣ вестї ка пѣпѣ ла сорокѣлѣ челѣ штіѣтѣ
сѣ се адѣне ла скѣзнѣлѣ жѣдецѣлї депзтаці де
пѣп' пѣшїї каре фѣкѣндѣ ашезареа банїорѣ пе
пѣшїї се ворѣ трїмїте днсемпзрї адевзрате де
ачѣста, ши їкономїсѣндѣсе сателе кѣ сѣмїа чеа
кѣвїпчóсѣ ворѣ фаче чїслѣ пе локзїторї, дѣндѣ
фїештекаре чеїа че'лѣ ва ажзїце дѣпѣ стареа
са, ши ачѣста ва фї тóтѣ даждеа локзїторїорѣ
репѣлїчеї, недѣндѣ алтѣ нїмїкѣ нїчї де вїта са
нїчї де нїмїкѣ алѣ сѣлѣ, штіїндѣсе деплїнѣ стѣ-
пѣнѣ пе чеїа че ш'аѣ агопїсїтѣ кѣ хѣрпїчїа са,
ши фїїндѣ преа днкредїнцатѣ кѣ даждеа че аѣ
dat'о есте еарѣшї пентрѣ требзїнда са, фїїндѣ
тотѣ знѣ трѣпѣ кѣ репѣлїка, ши ачѣста о фаче
де вѣпѣ воїе ши кѣ мѣлтѣ ооржрдїе пїп мїжло-
чїреа депзтаціорѣ сїї.

Д е п а р т. 4.

Треї велїці ворѣ дїнеа тóтѣ кореспонден-
ціа требїлорѣ репѣлїчеї кѣ локзїрїле сѣлѣ стѣпѣ-

пиріле стріпе, дпоз ші кз чеї тріміші ші веліці піптрачеле ші дінтрачеле цзрі. Дар еї ворѣ авеа воіе съ зрмезе ла тóте пѣмаї дѣпъ оржндзіела чеа фѣкзтъ кз пріміреа де обште а діванзілі челѣ маре, ші пѣ ворѣ дичепе нічі знѣ лѣкръ поѣ фѣрѣ а пѣ се да дпгѣѣ сѣатѣ, ші прііміре дела чеї чінчіспрезече веліці, дппрезпъ кз джпшіі, кѣчі пѣзрѣндѣ дптокмаї, дѣпъ ачестѣ пѣпкѣ правелніческѣ, хотѣрѣеа саѣ прііміреа пѣмаї ачелорѣ треї веліці, пѣ ва пѣтеа аве кі-росісѣ (?).

Дечі пе тóте шесе лѣпіле знѣлѣ дін чеї треї веліці се ва скімѣа ші се ва пѣне алѣлѣ поѣ дп локзлѣ съѣ че ва фі дѣпъ сорці трасѣ еарѣш дінтре чеї чінчіспрезече, ші аша се ва зрѣма де апѣрѣеа кз чеї треї веліці скімѣндѣї деарѣндѣ.

Д е п а р т . 5 .

Треї веліці ворѣ авеа пѣртареа де гріжъ пѣрціі остѣшешті, дар еї ворѣ фі сіліці тоате порѣпчїле челе естраордінарїе че ворѣ фі съ се деа пѣрціі остѣшешті съ фіе дпгѣрїте де кѣці чінчіспрезече веліці, еар фѣрѣ ачѣста съ пѣ аїѣ нічі о дптемеїаре; дечі пе тóте шесе лѣ-піле дінтр'ачешті треї веліці съ се скімѣе знѣлѣ, ші съ се пѣіе алѣлѣ поѣ дп локзлѣ съѣ, че ва фі дѣпъ воїа сорѣлѣї трасѣ, еар де чеї 15, ші аша се ва зрѣма деапѣрѣеа кз кѣтеш треї веліці скімѣндѣї тотѣ деарѣндѣ.

Кѣндѣ се ва гѣсі кз кале съ факъ вре знѣ капѣтѣ де правїлѣ поѣ, саѣ ші маї мѣлте, саѣ съ рѣдїче вре знѣлѣ дін челе векї, ачѣста се ва фаче дптр'ачешташі кїпѣ. Веліці діванзілі челѣ маре ворѣ дпштіпца де ачѣста діванзілі правелнічїлорѣ; ші ачела ва оржндзі треї дінтре джпшіі, ші чеї дела діванзілі челѣ маре ворѣ оржндзі ші еї алді треї дінтре джпшіі, каре кѣці шесе дпмпрезпъ ворѣ черчета тревзїпца пѣпгѣлѣ правелніческѣ челѣ поѣ, ші дп че кїпѣ есте маї кз кале съ се ашезе, ші іспрѣвїндѣ чеї шесе комїсіа лорѣ, атѣпчеа чеї чінчіспре-

зече аї діванзілі челѣ маре, ші чеї чінчіспрезече аї діванзілі правелніческѣ, кѣці треїзечї дп-презпъ черчетѣндѣ оржндзіела чеа арѣтатѣ дела аї лорѣ чеї шесе пентрѣ попгѣлѣ челѣ поѣ правелніческѣ, ворѣ валотарїсі тоді дппрезпъ ші дѣпъ пѣмѣрѣлѣ гласѣрїлорѣ аша ші се ва зрѣма, дпгѣрїндѣсе дрепѣтѣ че парте ва кѣдеа гласѣрї маї мѣлте, дѣпъ ачѣста се ва кѣпóшто де есте попгѣлѣ правелніческѣ пріімітѣ саѣ ба. Еар де ва фі пріімітѣ атѣпчї се ва трече дп kondїка правелніческѣ ші се ва пѣлїкарїсі дп царѣ дѣпъ форма чеа оржндзітѣ.

К а п ѣ Б .

Діванзілі челѣ правелніческѣ челѣ пентрѣ дппїміреа правеллорѣ челорѣ скрїсе ва фі де 15 боерї, ачештіа ворѣ вестї педѣпса ла фїештече вїпъ саѣ ші алѣт хотѣрѣе, токмаї дѣпъ попгѣлѣ правїлеї ла ачѣа прїчїпъ, кѣчі фїештече прїчїпъ ва авеа ші капзлѣ съѣ де правїлѣ отѣрѣтѣ фѣрѣ а пѣ пѣтѣ нічі одатѣ а аве знѣ тѣлѣ дндїтѣ, кѣчі атѣпчї пѣ ва пѣтеа нічїдекѣм олѣжі де капѣ де правїлѣ. Ачестѣ діванѣ ва аве пѣ-тереа а траѣе пе фїештечїне. Кѣндѣ ва авеа пѣрѣшѣ ла жѣдеката са фѣрѣ де нічі о деосе-біре дела челѣ маї маре пѣпъ ла челѣ маї мїкѣ; дар пѣ ва пѣтеа дпкїде пе челѣ вѣлїтѣ де вїпъ, пѣпъ пѣ і се ва деслѣші грешѣла, ші ачѣста се ва фаче дптр'ачештѣ кїпѣ. Треї дін чеї чінчі-спрезече правелнічї се ворѣ оржндзі а фі пентрѣ черчетареа вїнеї саѣ даторїеї і прочї; чеї дп жѣдекатѣ ворѣ авеа воїе съ аїѣ деспрѣ партеа лорѣ, фїештекаре деспрѣ партеа са кѣте треї черчетѣторї прїчїпїї, óтешї кѣрора ворѣ вреа съ де кредїпца лорѣ, каре дпмпрезпъ кѣці позѣ ворѣ черчета тóтѣ прїчїна челорѣ дп жѣ-декатѣ кз де амѣрѣпгѣлѣ, ші дѣпъ іспрѣвїреа черчетѣрїї ворѣ да дпскрїсѣ жѣдекѣторїлорѣ че-лорѣ доїспрезече; кѣчі чеї треї дела діванзілі правелніческѣ, че аѣ фостѣ ла черчетаре, пѣ ворѣ фі ла хотѣрѣеа че се ва фаче, дѣ

правилъ. Къндѣ грешѣла къ каре ворѣ виновъди пре вре знѣ інокіменѣ ва фі преа делікатъ, атънчі ачела ші ва фі сілітѣ дндатъ че ва се vede дп препъсѣ съ'ші пзіе kezашѣ ómení de kredínъ че ворѣ respunde pentръ джисълѣ къ пз ва ліпсі пълъ с'о досъши прічина, ear' неавъндѣ а да kezашѣ се ва пзпе не локѣ ла пропѣлъ, маі алесѣ къндѣ се prinde нештине аспра віні, атънчі ші фъръ а се дичене черчетареа тотѣ се ва пзпе ла о попрѣлъ.

Ліпсіндѣ знълѣ дп жвдекъторіі правелнічешті, се ва адеце алтѣ поѣ пентрѣ тóтъ віаца оа дъпъ пріміре челорѣ алтора інокімене а ле ачестві діванѣ; еі ворѣ фаче адецереа ачѣста прпн міжлочіреа валотарісітълѣ: Де а фі знълѣ дпн чеі чпчіспрезече алѣ діванълѣ правелнічешкѣ, требже дптѣ а авеа о деплінь штііуцъ де партеа правелнічешкѣ, ші а фі омѣ челѣ маі пдцінѣ де 25 de anі.

Дпн тóте жвдеціле ворѣ фі кзте треі жвдекъторі правелнічешті, аleshі аколо дпн боеріі пърціі локълѣ, ші форма жвдекъцілорѣ ва мерце ear' дъпъ кзт есте дпсепнатѣ маі сѣсѣ. Ear' чеі че аѣ фостѣ дп жвдекатъ нешълцъmíndъсѣ дъпъ черчетареа ші хотържреа чеа фъкзтъ де жвдекъторіі лорѣ ла скавпълѣ жвдецълѣ, ворѣ авеа вое съ факъ апеладіе ла чеі чпчіспрезече жвдекъторі, аі діванълѣ правелнічешкѣ, аръгъндѣ прічина дъпъ кзт аѣ жълвітѣ, дъпъ кзт с'аѣ черчетатѣ, ші дъпъ кзт с'аѣ хотържтѣ ші дъпъ ачѣста се ва фаче ші хотържреа чеа де не зртъ де діванълѣ челѣ правелнічешкѣ, де чпчіспрезече.

Дпсѣ апеладііле де не ла жвдецърі пз се ворѣ пзтѣ фаче декътѣ дела о сзтѣ оржндзітѣ маі сѣсѣ.

К а п ѣ В.

Діванзілѣ челѣ де жоcѣ, фііндѣ дптръпсълѣ адъпаді тоці депътаціі локзіторілорѣ тóтеі репъблїчеі, каре тотѣ че ва фі прімітѣ де ачешті къ знѣ гласѣ де

обштїе ар фі дптрїтѣ прііміреа де тоці локзіторіі чеі адътраціі словозі аі репъблїчеі арїсто-дімократїчешті; къчі фетешче репъблїканецѣ, дпн дпн стареа са чеа фіреаскъ ші чеа політїчешкѣ, пз поате фі сілітѣ съ деа о сзтѣ черетъ дела дъпсълѣ, пентрѣ требзпца келъеліі патріеі сале фъръ а пз фі дпкредіуатѣ, къ ачештѣ сзтѣ есте адевъратѣ требзпчоасѣ репъблїчеі, ші фііндѣ ші елѣ тотѣ знѣ тръпѣ къ дъпса, ші даторїх съ деа тълъ де ажзторїх ла тоате; ші дпкредіуандъсѣ де ачештѣ требзпцъ, прпн міжлочіреа депътацілорѣ сѣі, че сзтѣ пентрѣ ачешта стръпшї ла діванълѣ де жоcѣ, атънчі пзмаі ръшъне а фаче фетешкързіа репъблїканецѣ, декътѣ къ тълѣ сзпъпере ші осърдіе съ да даждїеа челѣ ва ажъпце, къчі ачешта ва фі о даторїе че пз ва пріімі нічі знѣ кпѣ де стръмътаре, чеа маі мікъ несзпъпере ва фі педепсітѣ ка чеа маі mare віпъ.

Депътаціі чеі аleshі дпн жвдецърі ші трі-міші ла катедра репъблїчеі ворѣ фаче діванълѣ челѣ де жоcѣ; еі авъндѣ тóтъ пленіпотенца дп тълъ де а черчета ші де а оръндзі съ се деа верѣ че сзтѣ ва фі черетъ де веліціі діванълѣ челві mare, че есте сіргзіторїх тóтеі облъдзіреі репъблїчеі, ашіждереа еі ворѣ авеа ші пзтере де а пз пріімі о сзтѣ черетъ къндѣ пз се ва гъсі къ кале, съ се деа, dar' тóте ачеште се ворѣ фаче тотѣдеазна дъпъ пзтърълѣ гласърілорѣ; дпсѣ діванълѣ ачештѣ де жоcѣ пз ва пзтеа нічі дптр'знѣ кпѣ съ се депъртезе де форма са чеа оржндзітѣ, къчі ачешта ва фі токмаі ка о правилъ, дела каре ва сзпъзъра тóтъ ферїчіреа репъблїчеі.

Дечї фііндѣ оржндзітѣ дпн шесе дп шесе лъні съ се адъне діванълѣ де жоcѣ, ла времеа чеа штізтъ се ворѣ стръпце дп фїештече пласѣ, ла знѣ локѣ оржндзітѣ пентрѣ ачѣста, дпн фїештече сатѣ кзте знѣ омѣ че ва фі алесѣ къ прііміреа локзіторілорѣ де обште. Ачѣстѣ адецере о ворѣ фаче дптр'о дзтїнекъ фъръ а пз

пътеа пичидекатъ а прелъпні време маі пълтъ ; ші адъпъндъсѣ тоді ачештіе тріміші ла локълѣ лорѣ, ворѣ дпсепна де фіештече пласѣ треі інокімене че ворѣ гъсі маі къ кале, дарѣ каре треъзе се фіе господарі дп партеа локълві. Ачестѣ алецере нъ ва пътеа зъбъві маі пълтъ декътѣ зіле дохъ, ші тотѣдеазна се ворѣ фаче дъпъ пѣмърълѣ гласърілорѣ ші дъпъ сорці, къндѣ ворѣ фі ла дохъ саѣ треі інокімене гласъріле потривъ.

Дпосъ дъпъ ачеста ворѣ мерце чеі треі алеші дпн фіештече пласѣ ла сказнълѣ жъдецъ-лві, ші дпн зіле чпччі ворѣ алеце тоді чеі аколо тріміші пентрѣ ачеста треі депътаді каре ворѣ фі штізці де омені маі дрепці ші къ ізвіре де патріе. Ачешті депътаді, треъзе съ фіе ші господарі дп жъдеціле ачеле ка съі трагъ ініма маі пълтъ пентрѣ тотѣ партеа локълві, каре съ айбъ ші дестълъ къпощтпнцъ де стареа жъдецъ-лві. Німіне нъ ва пътеа съ се лепене де ачестѣ слъжбѣ, фъръ пъмаі де о прічпнъ штізтъ де болъ че ва фі адеверітъ ші де алціі. Депътаді ачештіа потѣ фі атътѣ дпн партеа воерескъ кътѣ ші дпн челелалте стърі, інокімене вредніче де ачеа кредпнцъ че лі се дъ. Дечі адъпъндъсѣ тоді депътаді жъдецелорѣ токмаі ла сорокълѣ челѣ штізтъ ла катедра репъблпчеі, еі ворѣ фаче діванълѣ челѣ де жосѣ, ла каре се ва черчета ші се ва оръндѣ тотѣ съма пентрѣ треъзпнда келъзелорѣ репъблпчеі дъпъ форма че с'аѣ дп-оеспнатѣ ла кацѣ А ші В.

Ачесте сѣнтѣ темеліле челе дптъз тре-взпнчосе а се ашеза пентрѣ дпчепереа объл-дъіреі репъблпчеі арістодімократпчеспі. Еарѣ челе че негрешітъ маі факѣ треъзпнцъ съ се адаоце, се потѣ фаче къ леспіре ші де ачеле треі діванърі че маі сѣсѣ с'аѣ дпоеспнатѣ. Лорѣ лі къвіне гріжа тотей пърдіі обълдъіреі, пъмаі зрпъндѣ тотѣдеазна ачеа даторіе, ка пічі дп-тр'зпѣ кпѣ съ нъ се депъртезе де форма чеа арістодімократпчесаскъ а репъблпчеі, къчі дела

дпшліпіреа ачештіа а лорѣ даторіе, ва спънзтра тотѣ ферічіреа локвіторілорѣ репъблпчеі, каре ші еі деспре партеа лорѣ зрпъндѣ ла тоте дъпъ правіеле ші оръндъзеліле челе ашезате дп па-тріа лорѣ, ворѣ афла негрешітъ тотѣ фолосклѣ челѣ поте авеа зпѣ породѣ оловодѣ, че тоатъ пълъждеа са ла Дъмнезеѣ о аре ші ла дпшлі-піреа правілілорѣ репъблпчеі.

(Ва зрма.)

Giuseppe Garibaldi.

Fiinduca abia trece cate unu numeru din jur-
nale, care se nu atinga o lature seu alt'a a acesti
reabitoriu pentru nedependintia vitiei romane ita-
liane, nu putemu trece cu vederea biografi'a lui, ce
esise turnata in deosebite forme dupa diversitatea
si dupa punctulu de vedere alu scriitoriloru, ci o
cuminecamu si noi urmandu pe scurtu sirulu isto-
ricu sine ira et studio. Acesta o facemu numai
din punctu si interesu istoricu.

Giuseppe Garibaldi se nascu in 4. Iuliu 1807.
Dupa ce se pregati in sciintiele militari si civili
isi incepu cursulu neadormitei sale nisuintie in
servitiulu marinei sardinese, si in an. 1834 se afla
in Genu'a intre conjuratii lui Mazzini celu mai in-
focatu si mai resemnatu; de acea se compromise
forte greu, in catu fu silitu a fugi in Franci'a, si
de aici, vedindu ca guberniulu lui Lui Filipu
e nefavoritoru tendintieloru revolutionarie italiene,
trecu in Afrie'a si primi sierbitiu la Deiu tunetanu,
(din Tunis). Inse neaflandusi nici aici elementulu
sperantieloru sale se imbarca la Americ'a se iea
parte la luptele de libertate si nedependintia in
statele Sudamericane. Spiritulu lui celu nedume-
ritu pentru lupt'a de libertate si nedependintia ilu
duse pene la Montevideo, unde luâ serbitiu milita-
riu in republic'a Uragai, primindu comand'a preste
o escadra de corabii ce era menita se opereze ca-
tra Boenos-Ayres. — Dupa intrevenirea franciloru
si a angliloru in Montevideo, 'si aduna Garibaldi ca
duce nedependentu o trupa de libertanti cu carii
sustienu lupt'a mai multi ani. Evenimintele anului
1848 din Europ'a ilu facura, ca se lese tote si 'ne'

se folosésca de esperinți'a făcuta prin lupte la liberarea patriei sale. Din tóta Itali'a isi adună si atunci o legiune italiana, cu care se aruncá earasi catra partea medinala a Tirolului si se luptá cu tóta barbatí'a pe terimulu acest'a pene la capitulatiunea dela Milannu. Mazzini ilu denumí dupa acésta de comandantu supremu alu republicei italiene: inse armata republicana ce mai custetea din vreo 5000 fugiti si desertori fú nefortunata, cace mesuranduse cu austriacii Garibaldi fú in urma silitu se trecá in Elveti'a cu o resemnatiune cutediatóre, cu care ocaziune trup'a lui se imprestiá. Indata dupa acésta trecú Garibaldi la Toscana, isi adună nóue cete si prorupse cu ele in statulu romanu; inse nici aici nui surise fortun'a. Se re'ntórce dara earasi in Piemontu si midiulocesce, ca se fia alesu in camera, unde pasi ca opoventu si acusatoru atatu alu generaliloru, catu si chiaru alu regelui Sardiniei: ca ar fi prea indiferenti si prea traganatori cu problem'a nedependintei italiene. — Se 'ncepe resboiulu pentru republic'a romana si Garibaldi ca cive romanu si unu feliu de dictatoru aici isi desfasiurá activitatea in statulu Romei. La inceputu isi formá earasi o trupa din romani, pe care o impartu, dupa suvenirele remase dela romanii antici, in cohorte, centurii si decurii, despartieminte gradate; incepú numai cu vr'o 2000 insi si se ingradia vedindu cu ochii prin acurgerile libertantiloru, dupa cum vediuramu si in resboiulu de acum. — Unu geniu neadormitu ei infoca fantasi'a: ca a sositu timpulu in care stranepotii eroiloru lumii sa'si restabileze imperiulu, sa'si rechieme glori'a, si se se reunnésca suptu forma de guvernementu republicanu cu totu sufletulu, ce se tiene de ereditoriu alu suvenireloru anticiloru romani; totudeodata se tiesú o liga intre intieleginti'a raseloru romane prin Spania, Portugalia, Franci'a si tóta Italia, spre a da radimu inceputulu acestuia. Soci'a lui Garibaldi, o muiere ca de 30 ani, puterósa, cu ochi ca fulgerulu si cu perulu negru ca péna corbului pementéna din Indi'a occidentala, dupa numirea spanióla, o Creolina, comendá in legiunea romana alui Garibaldi a patra centuria ca capitaniu, pene candu mai tardiu in fug'a la Neapole casú soci'a acésta eroina. In Rom'a luá Garibaldi parte la adunanti'a constitutiva si vedindu, ca amenintia o lupta fatala in contra noiei republice isi trase luarea amin-

te earasi asupra legiunei romane, pregatinduse preste capu la cele mai cutediatórie si mai rezolute fapte. Rom'a insurgenta, se privi in paginile istoriei ca intr'o oglinda, vediú. ca sub republic'a antica puterea si marginile imperiului romanu totu crescúra, si ca cadiundu republica, se destramá candu ici candu colo si pandi'a cea lata si batuta de Minerv'a republicana, jurá earasi sub standartulu acestoia, ea Roma se prochiamá de republica; inse contemporan'a republica francesca i se aruncá pe gutui si nu o lasá se resuffe aerulu vitalu, de care insetá de atatea vécuri. Garibaldi avú curagiulu a se mesura cu francii ce venisera tramisi de republic'a francesca ca se nadusia pe cea romana, si cutediá ai ataca in flanca asia, incatu dupa o batalia buna Oudinotu comandantulu francescu fú silitu a se rezolva, ca se incongiure cu asedia cetatea eterna, fiindu acésta deschisa inse aperata de Garibaldi prin o pusatiune luata la Pórta S. Pancratiu. Trup'a lui Garibaldi batú unu corpu neapolitanu cu multu mai numerosu, si diece dile dupa acésta in ataculu dela Veletri essi invingutóre; Garibaldi sta petutindeni in fronte si fú de mai multe ori ranitu. Si atunci, candu lucrulu de aperrare ajunse la marginea desperatiunei, Garibaldi sfadui ca se se faca pasi desperati: se parasésca cetatea si se se arunee in braciule muntiloru, or se se derime podulu de pre Tiberu si se se apere in castelulu angeriloru pene la celu din urma fecioru; si intrebatu fiindu, catu timpu se póte tiené fortulu acesta, respunse cu sange rece; — vreo cateva dile. — Legiunea lui se luptá cu baionet'a; dara in 3. Iuliu parasira cu totii cetatea eterna. cace Oudinot intrá pe din dosu in ea. Deaci fú persecutatu de trupe austriace pena la republic'a San-Marino, unde ajunse pe la 30. Iuliu tabarandu la poal'a muntelui si cerundui locu de refugiu. Republic'a S. Marino dede se le midilocésca dela austriaci concedere la acésta, inse Garibaldi cu vreo 200 ai sei nu asteptá resultatulu intrepunerei acestoia, ci se duse la portulu Cesenatico si se imbarcá stravestitu in costumu de marinariu earasi la Genu'a si de aici la America; ocupanduse candu cu industri'a candu la ocaziuni obvenite earasi cu sabi'a incinsa. — In 1853 functioná in armat'a republicei Peru, de unde se re'ntórse earasi la Sardinia si aici se stricá acum cu Mazzini. —

Sosi si anulu nou 1859; si vorbele lui Napoleon III. adresate catra bar. de Hübner min. plenipotentu austriacu, ilu facura de nou resolutu a se folosi si de acésta ocaziune spre liberarea patriei sale. Suptu aripile lui Napoleon si ale regelui de Sardinia, eara mai multu cu patronarea min. Cavuru primi suprem'a comanda a legiunei de voñutari. Candu audira italienii despre acésta, incepura a concurge cu micu cu mare suptu bandier'a lui din tóte statele romane.

Garibaldi fú si in resboiulu de acum celu d'antaiu, care intrá in Lombardi'a pene pe la Como inainte de lupt'a dela Magenta, si jurnalele straine aratara unu respectu dinaintea ceteloru lui, care ajunsera pene la marginea Tirolului, tienendu lupta repetita, armandu si constituenduse pe picioru de generalu. — Candu audi despre pacea dela Vilafranc'a fú fórté surprinsu; dise inse ca armele nu le va depune asia numai fora resultatu multiamitoriu. — Elu se aflá mai eri la Lovera in Lombardi'a si emise unu mandatu catra ostasii sei cu datu 19. Iuliu de cuprinsu urmatoriu:

„Orsicum se vede constelatiunea evenimenteloru politice, suptu impregiararile de facia Italianii nicidecum se nu'si depuna armele, nici se se descuragieze; ei din contra deve sa-si intarésca armata s'a si se arate Europii, ca ei, condusi de bravulu Victoru Emanuilu, sunt gata, a intimpina de nou scimbarile viforóse ale resboiului, fia acele or de ce feliu voru fi“ si se subscrie: Generalulu Garibaldi.

In timpulu acesta se scrie prin jurnalele dela Rinu, ca Garibaldi tocoma 'si iea concesiuone, a visita Itali'a midilocia; si apoi acésta facú liga cu tóte ducatele, ca se se apere in solidum de orcine lear impedeca se se unésca dupa comun'a dorintia, si vreau a pune in capulu armatei ligei pe gener. Garibaldi, — or pe gen. piemontesu Cialdini.

Din m. m. jurnale.

КЪ ТРЪ ЖРСИТЪ.

Тъ кръда mea жрситъ,
Ен спъне-ми, че-аі фъкътѣ?
Къ оръ феричитъ,
Еж, дикъ п'ам авътѣ!
Де кьндѣ штиѣ къ тръескъ,
Мъ вѣдѣ, къ пькъжескъ.

О дълче вькъриѣ,
Ничи кьндѣ ми-аі къштитатѣ,
Ма, кiar ши дн пръичитъ
Къ-атарѣ, м'аі адъпатѣ.
Ен спъне-ми, че-аі жрситѣ?
Сѣѣ дор' м'аі пьрѣситѣ?

Дн аниі де жънедъ,
Норокълѣ, че-ам доритѣ, —
Ка-азрора 'n деминедъ,
Одар' ми-а ши жъмбитѣ, —
Дар' еѣ де елѣ п'ам датѣ;
Ка 'n висѣ с'а арътатѣ!

Пъреа, къ вѣдѣ о жънѣ,
Към дълче 'ми ръдеа, —
Ши клина-ми фѣ сенинѣ,
Къ пептѣ-ми с'априндеа, —
Дар' клина а трекътѣ
Ши жъна-а диспъртѣ!

Тъ взна mea жрситъ,
Маі чъркъ-а фермека,
Ка стѣза mea ивѣтъ,
С'о потѣ еѣ іер' афла.
Еа-і жосѣ, нѣ'и сѣсѣ пе черѣ,
Кътънд'о, маі къ перѣ.

Жрситъ! де-аі пътере,
Де вреі ши подѣ жрсі;
Алинѣ-а mea дърере,
Съ 'нчетѣ лъмеа-а жрж.
Маі фъ-ме феричитѣ,
Къ чине м'ам извѣтѣ.

Аг. М. М.